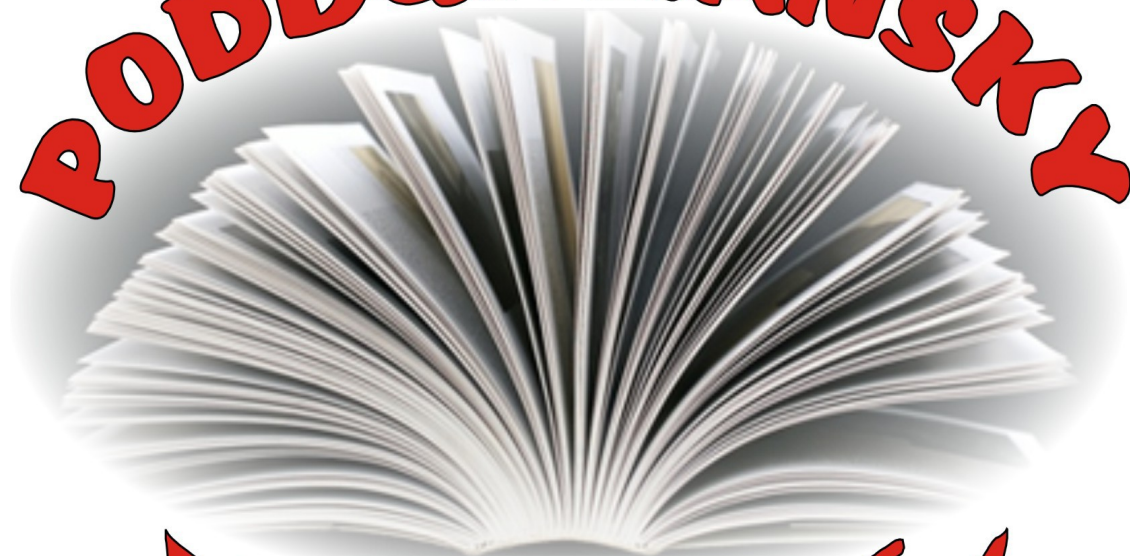

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 10 číslo 2

2019

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

Dovolenka s knihou

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Dotácie z Fondu na podporu umenia	7
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	8
Regionálne osobnosti – Štefan Hostiňák	11
Vyšla monografia Jozefa Varchola Výročné a rodinné obrady Ukrajincov Slovenska	14
Medová baba v pozadí Tlejúceho slnka	15
Police plné kníh	17
Viete, že...?	19
Nádherné knižnice z rôznych kútov sveta	20
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	21
Zo sveta kníh	22
Logická hra	23

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

V Podduklianskej knižnici bola **6.5.2019** slávnostne otvorená netradičná výstava pod názvom **Zázrak života – Prenatálny vývin dieťaťa alebo naša cesta od počatia**. Organizátorom výstavy je Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín vo Svidníku. Na výstave boli zábery z maternice, doplnené krátkym textom a maketami, ktoré približujú proces rastu dieťaťa v jednotlivých štádiách tehotenstva. Výstava bola spojená s prednáškou Mareka Feka zo Spoločnosti priateľov detí, mládeže a rodín vo Svidníku,

ktorý žiakom základných a stredných škôl v meste Svidník, formou prezentácie, priblížil ako vzniká ľudský život, že každému počatému dieťaťu je dopriate narodiť sa, netreba ho zabíjať v zárodku života, lebo každé dieťa je jedinečné a v každom sa ukrýva potenciál urobiť svet lepším a krajším, že na svojich cestách po Európe, ktoré absolvujú členovia Spoločnosti a sympatizanti tejto aktivity na bicykloch, bojujú proti potratom, a propagujú, že život človeka začína počatím a končí smrťou. Výstava bola ukončená 31.5.2019.

Dňa **9. mája 2019** bola v knižnici **Júliusa Paňka Zárezy kamenistého** lupienkami kvetov Ivan Jackanin, Beňko. Knihu z ukrajinského jazyka spisovateľa Mária Paňková. V tejto občiansky a spoločenský život ľudí zložitom období normalizácie až po demokracie na Slovensku po sa v prevažnej miere odohráva v

slávnostne uvedená do života kniha **poľa**, ktorú do sveta kníh uviedli Július Paňko, Mária Paňková a Kamil do slovenského preložila manželka novele je zobrazený súkromný, severovýchodného Slovenska v rok 1989 a prvé roky rodiacej sa prelomovom roku 1990. Dej novely školskom prostredí. Oporným stĺpom

deja sú rodové tradície stelesnené v obraze matky, jej odkaz deťom - zachovať pre potomkov rodinné hniezdo. Podujatie moderoval Kamil Beňko, riaditeľ knižnice a rozbor knihy a tvorby Júliusa Paňka urobil Ivan Jackanin, predseda Spolku ukrajinských

spisovateľov na Slovensku, spisovateľ, publicista a prekladateľ. Potom sa slova ujal autor knihy, ktorý prítomným porozprával o tom, ako sa dostal k písaniu, kde hľadá námety a inšpiráciu na písanie kníh a o svojich plánoch do budúcnosti. V rámci spestrenia podujatia zaspievala svidníčka rodáčka, sopranistka Eva Petriková, ktorú na klavíri sprevádzala zaslúžilá umelkyňa Ukrajiny doc. Ljubov Gunder. Prajeme knihe veľa vďačných a spokojných čitateľov a Júliusovi Paňkovi prajeme pevné zdravie a veľa tvorivých síl.

Známu osobnosť z hereckého prostredia, a to pána **Andreja Hryca**, slovenského divadelného, filmového, dabingového herca, producenta a v neposlednom rade aj spisovateľa, privítali **16.5.2019** na pôde Podduklianskej knižnice, kde sa na besedách zúčastňujú rôzne osobnosti spoločenského a kultúrneho života. V roku 2013 vydal Andy Hryc knihu **Inventúra** a v roku 2019, pre veľký záujem u čitateľov, jej nové doplnené

vydanie. Kniha je v podstate autorovou autobiografiou, v ktorej bilancuje svoj život, ale aj konanie ľudí, ktorých stretol, spomienky z mladosti, prvé lásky, angažmán na Novej scéne a je obohatená dobovými dokumentmi a autentickými fotografiami. Verejnosti je Andy Hryc známy aj z mnohých filmov, napr. Rivers of Babylon, ktorý bol natočený v roku 1998 podľa rovnomenného knižného bestselleru Petra Pišťanka, ale aj z najnovšieho filmu Čiara, ktorý bol nakrútený v roku 2017 zo slovensko-ukrajinského pohraničia a zožal veľký úspech u divákov. O tom, že o knihu bol značný záujem, svedčila aj diskusia a záverečná autogramiáda. Sme radi, že sa na pôde našej knižnice uskutočnila beseda s príjemným a milým autorom, p. Andy Hrycom, ktorému srdečne ďakujeme za skvelé stretnutie. Prajeme mu hlavne pevné zdravie, veľa tvorivých síl a nových hereckých rolí a veríme, že aj v budúcnosti napíše ďalšiu zaujímavú knihu.

Aj Podduklianska knižnica sa zapojila do celoslovenského podujatia **Celé Slovensko číta deťom** a to v dňoch **3.6.-7.6.2019**. Projekt, ktorý organizuje občianske združenie Celé Slovensko číta deťom, sa realizuje od roku 2011 a je zameraný na rodinu a prehlbovanie komunikácie medzi rodičmi a deťmi prostredníctvom knihy a spoločného čítania, harmonizuje vzťahy a zároveň obohacuje krásou slova, príbehov a vzájomne prežitého. Hlavným cieľom projektu je podpora

emocionálneho, psychického a morálneho zdravia detí a mládeže a zameriava sa na budovanie návyku pravidelného čítania s heslom Čítajme deťom 20 minút každý deň!

Do tohto podujatia sa zapájajú rôzne knižnice, základné školy, materské školy, detské domovy, ale tiež jednotlivci, prostredníctvom kníh a čítania. Čítanie veľkým malým je o budovaní vzájomnej dôvery, o pocite istoty, ochrany, je o pravom zázemí, ktoré každý malý, ale aj veľký človek potrebuje. Druháčkou rôzne klasické, ale aj súčasné rozprávky vo svidníckej knižnici prečítala, okrem knihovníčok, primátorka mesta Svidník Marcela Ivančová.

Každoročne 12. júna oslavujeme Deň Rusínov Slovenskej republiky a pri tejto príležitosti sa **7. júna 2019** v knižnici uskutočnila verejná nahrávka RTVS redakcia národnostného

vysielania štúdio Košice. Podujatie malo názov „**Rusíni sa čítajú 2019**“ a pozostávalo z niekoľkých častí. V prvej časti žiaci základných škôl prítomným zarecitovali alebo prečítali diela od rusínskych autorov. Rusínskymi piesňami sa predstavili sólisti folklórnej skupiny Komanička, žiaci ZUŠ ukážkou divadelnej hry a študenti svidníckeho gymnázia svojim

prednesom. Ďalšiu časť programu tvorila beseda redaktora Tomáša Babjaka s tromi generáciami Svidničanov zastúpenej Ivanom Čižmárom, Máriou Džoganovou, Helenou Paňkovou a Dominikou Paňkovou. Záver podujatia patril lektorovi a kurátorovi Vojenského historického múzea vo Svidníku Petrovi Holíkovi, ktorý porozprával o problematike Karpatsko-duklianskej operácie. Na vlnách rádia Regina si záujemcovia môžu nahrávku z tohto celého podujatia vypočuť 30. júna 2019 od 19.00 do 21.00 hod.

V rámci **65. výročia Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska vo Svidníku** sa

v Podduklianskej knižnici uskutočnila dňa **14.6.2019** beseda so známym slovenským prozaikom, publicistom, redaktorom a esejistom **Dušanom Mikolajom**, autorom známych kníh: *Také korene*, *Kone*, *Po čom túžim*, *Holúbok mieru*, *Tlejúce slnko*, *Smrteľné dedičstvo*, *Majstri štetca*. Autor napísal aj poviedku *Medová baba*, ktorá je uverejnená v knihe *Medzi Karpatami a Tatrami* a ktorú do ukrajinčiny preložil Ivan Jackanin, ktorý zároveň

moderoval toto podujatie. Poviedka *Medová baba* vznikla podľa skutočného príbehu o známej včelárke Žofii Maťašovskej z Novej Sedlice, ktorá sa preslávila výrobou kvalitného horského medu a bola inšpiráciou sochára Mareka Žitňana, ktorý vytvoril sochu *Medovej baby*, ktorá bola osadená r. 2002 na území národného parku Poloniny.

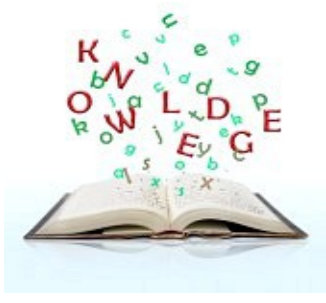

K obľúbeným podujatiam Podduklianskej knižnice patrí podujatie pod názvom **Leto s knihou**, ktorého cieľom je propagovať knižnično-informačné služby Podduklianskej

knižnice a ktoré sa koná každoročne od roku 2015 na pešej zóne vo Svidníku. Dňa **25.6.2019** sme pre našich priaznivcov pripravili program, v ktorom vystúpili spevom a tancom folklórny súbor *Slniečko* zo Spojenej školy pod názvom *Detské hry*, ktoré pripravili pani učiteľky Jana Nagajdová, Anna Suváková a Ingrid Lukáčová a skupina dievčat *Majáčik* zo ZŠ Ul. 8. mája pod vedením vychovávateľky pani Aleny Kizovej. Po kultúrnom programe sa už deti mohli venovať rôznym vedomostným, ale aj hádankárskych súťažiam. Svoju zručnosť si mohli vyskúšať v tvorivej dielni *Šikovné ručičky to zvládnu*, kde sa naučili ako si môžu vlastnoručne vyrobiť záložku do knihy v tvare žabky a myšky. Koho zaujíma, čo sa dialo v minulosti, a čo sa deje v súčasnosti v našom meste a regióne, mohol sa zapojiť do vedomostnej súťaže o dejinách, osobnostiach, udalostiach a zaujímavostiach pod názvom *Náš okres a my*. Kto má rád hádanky mohol sa zapojiť do hádankárskej súťaže *Kráľovstvo hádaniek*. Priaznivci rozprávok sa mohli započúvať do hlasov knihovníčiek, ktoré im čítali nielen známe rozprávky, ale aj rôzne

príbehy v *Rozprávkach od výmyslu sveta*. V bibliobuse sa deti zúčastnili vedomostnej súťaže pod názvom *Vieš, alebo nevieš?* Spestrením podujatia bolo kreslenie na chodník, kde si deti mohli pri kreslení popustiť uzdu svojej fantázie a kresliť nielen výjavy z obľúbených rozprávok, ale aj vlastnú tvorbu. Počas tohto podujatia sme usporiadali aj burzu kníh. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie so svojimi priaznivcami, ktoré, veríme, že sa uskutoční aj na budúci rok.

V mesiacoch apríl-jún 2019 bol v knižnici uskutočnený aj celý rád iných podujatí, ako napr.: beseda o knihe Márie Ďuričkovej Zemský kľúč; beseda o knihe Trojruža od Pavla Dobšinského; pre klientov denného stacionára a obyvateľov zariadenia Atrium to bolo literárne pásmo k sviatku jari pod názvom Poslovie jari; beseda o knihe Ruda Morica Z poľovníckej kapsy; čítanie príbehov z knihy Hany Koškovej Mlynárske povesti pre obyvateľov zariadenia Atrium; pre klientov Senior domu Svida to bolo literárne pásmo Tebe mama o histórii Dňa matiek; beseda o knihe Kristy Bendovej Bola raz jedna trieda; beseda o rozprávkových knihách pod názvom Rozprávkový poklad; literárne pásmo ku Dňu matiek pre klientov denného stacionára a obyvateľov zariadenia Atrium; okresné kolo celoslovenskej súťaže v recitácii rusínskej poézie a prózy – Duchnovičov Prešov; zápisy prvákov do knižnice, exkurzie a iné.

Nadežda Mičáková

Dotácie z Fondu na podporu umenia

Zámerom a cieľom nákupu knižničného fondu z poskytnutej dotácie na rok 2018 z Fondu na podporu umenia na projekt: **Knihy sú otvorené dvere do čarovného sveta (14 200.- €)**, ktorý sme realizovali v mesiacoch november 2018 – máj 2019, bolo skvalitniť a vylepšiť situáciu v doplňovaní knižničných fondov v Podduklianskej knižnici vo Svidníku. Pri nákupe kníh sme brali do úvahy všetky vekové kategórie našich používateľov a to: deti, mládež, študentov a dospelých. Knižničný fond zakúpený z poskytnutej dotácie je umiestnený v oddelení služieb v stacionárnej knižnici a v bibliobuse, ktorý už dvadsiaty šiesty rok zabezpečuje prísun nových informácií pre obyvateľov nášho regiónu a je aj jediný svojho druhu na Slovensku. Do fondu knižnice bolo zakúpených a spracovaných 1 459 zv. kníh, t.j. 957 titulov. Rozdelenie podľa tematických skupín: krásna literatúra pre dospelých 561 kn.j., krásna literatúra pre deti 118 deti 426 kn.j., odborná literatúra pre dospelých 354 kn.j. (S-106). Knižničný fond, odborná literatúra pre deti 141, V-54, H-14, T-39, I-106). Knižničný fond, v ktorom sú rozprávky, príbehy zo súčasnosti, ale aj zábavné príbehy pre chlapcov a dievčatá, sme nakúpili hlavne pre deti a mládež a budú im slúžiť pri ich ďalšom vzdelávaní a trávení voľného času. Pre dospelých a študentov na stredných a vysokých školách sme knižničný fond obohatili o literatúru z oblasti psychológie, pedagogiky, sociológie, ekonomiky, manažmentu, rôzne encyklopédie, slovníky, knihy populárno-náučné, pôvodnú slovenskú tvorbu, slovenskú prekladovú literatúru, ako aj knihy všeobecného zamerania. Nakúpili sme aj publikácie, ktoré vyšli s finančnou podporou FPU (15%). Celý tento fond poslúži všetkým našim používateľom pri ich ďalšom vzdelávaní, pri rozširovaní si vedomosti, ako aj pri využití voľného času.

O zakúpených knihách z Fondu na podporu umenie sme čitateľskú verejnosť informovali a zároveň tieto publikácie propagovali na výstavných priestoroch stacionárnej knižnice a v bibliobuse, prostredníctvom plagátov, ako aj prostredníctvom ponuky nových kníh v časopise Podduklianský knihovník, ktorý vydáva Podduklianska knižnica a na webovej stránke Podduklianskej knižnice www.podduklianskakniznica.sk.

Aj v roku 2019 sa Podduklianska knižnica vo Svidníku zapojila do grantového systému a touto cestou získala z Fondu na podporu umenia na nákup knižničného fondu **9 000.- €**. Začiatkom mesiaca december 2018 Podduklianska knižnica vypracovala projekt pod názvom „**Ludu verný som bol**“... **200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča**, ktorý je venovaný životu a tvorbe Alexandra Pavloviča, spisovateľa, kňaza, kultúrno-osvetového činiteľa Rusínov a čestného občana mesta Svidník in memoriam. Vďaka Fondu na podporu umenia nám tento projekt schválili a tak sa môžeme pustiť do jeho realizácie. Tomuto projektu predchádzalo vyhlásenie literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe pre deti, mládež a dospelých pod názvom Pavlovičov literárny Svidník. Súťaž trvá od januára 2019 do 31. mája 2019. V júni 2019 literárne práce zhodnotí a vyhlási víťazov štvorčlenná odborná porota. V septembri 2019 sa v knižnici uskutoční sympóziu pod názvom „Ludu verný som bol...“ - 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča, na ktorom odznejú odborné príspevky týkajúce sa života a tvorby A. Pavloviča. Zo sympózia bude vydaný zborník zostavený z príspevkov lektorov a z víťazných prác súťaže Pavlovičov literárny Svidník. Na toto sympóziu sme získali **2 300.- €**.

Touto cestou sa chceme poďakovať Fondu na podporu umenia, že prispela nielen k obohateniu a k zatraktívneniu nášho knižničného fondu, ale aj k uskutočneniu sympózia o Alexandrovi Pavlovičovi.

Nadežda Mičáková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

FOTOGRAFIE

Regionálne fotografie

Od tohto čísla Podduklianskeho knihovníka vám predstavíme ďalší zbierkotvorný regionálny knižničný fond Podduklianskej knižnice vo Svidníku, do ktorého patria aj regionálne fotografie a pohľadnice.

Fotografiu a fotografovanie uvádza a vysvetľuje Wikipédia na internete, citujem: „ako obraz vytvorený pôsobením svetla na svetlocitlivý materiál alebo polovodičový snímač a následne prenesený na papier či iné médium. Fotografovanie podľa Wikipédie je spoločenská, umelecká, vedecká i technická disciplína, ktorá sa zaoberá zhotovovaním trvalých obrazových záznamov pomocou účinku svetla (žiarenia), prípadne praktická činnosť zaoberajúca sa fotografovaním, spracovaním a výrobou fotografií. Fotografia je aj papierová, prípadne iná forma zobrazenia.“ (koniec citátu). Osobitný význam majú regionálne fotografie. Sú pri poznávaní histórie i súčasnosti regiónu významným a hodnotným dokumentom pre svoju názornosť, dokumentárny, spoločenský, obsahový a výpovedný charakter a hodnotu. Používateľa určite zaujmú napr. historické regionálne fotografie objektov v danom spoločenskom a historickom období, či už sú to fotografické zobrazenia budov, rodinných domov, ulíc, rovnako však sú zaujímavé aj fotografie regionálnych osobností, udalostí či fotografie rozličných činností v danom regióne a pod. Častokrát tieto fotografie sú významnými dokumentmi pri tvorbe monografií, či prezentácií na rozličných regionálnych výstavách, na hodinách dejepisu a zemepisu na základných a stredných školách, ale aj pri písaní bakalárskych a diplomových prác a pod. O regionálnych fotografiách, ktorým hovoríme aj dobové, môžeme povedať, že sú významnými dokumentmi pri poznávaní histórie regiónu, po čase získavajú archívnu hodnotu, ktorá je niekedy neoceniteľná. Regionálny knižničný fond oddelenia bibliografie a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice vo Svidníku popri písomných dokumentoch, ako sú knihy, zborníky, periodiká, tvoria aj fotografie a pohľadnice. Aj keď rozsahom neveliká zbierka fotografií a pohľadníc, ktoré sa doteraz podarilo do knižnice získať, určite poslúži používateľom a záujemcom pri poznávaní histórie okresu Svidník, je cenným a vzácnym regionálnym informačným zdrojom. Z regionálnych fotografií Podduklianskej knižnice vo Svidníku, ktoré používateľovi ponúkame, sú to zábery na historické objekty mesta Svidník, Vyšného a Nižného Svidníka z konca 19. a z 20. stor.

A že sa o objektoch budov, ktoré sú „zvečnené“ na uvedených fotografiách, dá hovoriť veľa, a tieto fotografie využiť môžu aj učitelia na hodinách regionálnej výchovy, dejepisu a zemepisu v školách, posúďte z nasledujúcich riadkov.

Fotografia budovy Dom Riffa vo Svidníku. Historická budova z konca 19. storočia, stála v centre mesta. Dom Riffa bol po odchode ruských vojsk v prvej svetovej vojne (1915) poškodený a následne zreštaurovaný. Z jeho balkóna odznel nejednen prejav pri prvomájových manifestáciách. V Dome Riffa, ktorému miestni obyvatelia hovorili aj Riffov dom alebo hotel Riff, bola na prízemí v 60-tych rokoch 20. stor. umiestnená samoobslužná predajňa potravín,

horné priestory pod názvom Ubytovací hostinec slúžili po vojne ako ubytovne pre učiteľov. Dňa 8.7.1970 vznikol v budove požiar, ktorý ju značne poškodil, a preto bola v r. 1970 následkom požiaru zbúraná.

Budova terajšieho Múzea ukrajinskej kultúry, ktorej fotografiu vám predstavujeme, má tiež svoju históriu. Koncom 19. stor. v tejto budove sídlil Okresný úrad Vyšný Svidník s četníckou ochranou. Budova bola v 1. svetovej vojne poškodená, neskôr bola zrekonštruovaná. Dnes sa v nej nachádzajú expozície a exponáty zo života Rusínov - Ukrajincov Slovenska a tiež múzejná knižnica.

Fotografia prvej barakovej nemocnice

- budova je vzácnym historickým objektom, lebo jej existenciou boli položené základy zdravotníctva v okrese Svidník po druhej svetovej vojne. V barakovej nemocnici pôsobil napr. prvý lekár, primár MUDr. Eduard Machálek, ošetrovatelia Jozef Gregor a Andrej Kriško, zdravotná sestra Kimáková a ďalší lekári a zdravotné sestry. Nemocnica bola uvedená do prevádzky 2. februára

1947 (pozn. v niektorých dokumentoch sa spomína dátum 16. februára 1947) pod názvom Štátna nemocnica Svidník. Nemocnica mala 50 postelí. O výstavbu barakovej nemocnice sa zaslúžil armádny generál Ludvík Svoboda. Svojou históriou je zaujímavá aj budova bývalého klasicisticko-barokového **kaštieľa Szirmayovcov** z 18. stor. Kaštieľ bol postavený na ploche 308 metrov štvorcových. Pred druhou svetovou vojnou v ňom sídlil Poštový úrad, po vojne slúžil ako rodinný dom Michala Kuderjavého, dnes je to Galéria Dezidera Millyho, ktorá bola verejnosti sprístupnená v r. 1983. Dvomi fotografiami z nášho regionálneho knižničného fondu chceme upozorniť aj na výstavbu **skanzenu – národopisnej expozície v prírode**, ktorý je súčasťou Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Výstavba skanzenu sa začala od r. 1975 a postupne pribúdali ľudové stavebné objekty, ako rodinné obydlia, mlyn, drevená cerkov, starobylá drevená škola a ďalšie objekty. Organickým zosúladením ľudových stavebných pamiatok, prírodného prostredia, výrobných nástrojov, predmetov dennej spotreby a iných ľudovomeleckých výtvorov sa

v skanzene vytvára pravdivá a presvedčivá národopisná expozícia tradičnej kultúry a spôsobu života predchádzajúcich generácií. Skanzen je obľúbeným a často navštevovaným miestom turistov a ostatných záujemcov. V areáli skanzenu sa každoročne konajú folklórno-národopisné programy v rámci Slávností kultúry Rusínov – Ukrajincov Slovenska.

Ponúkame aj niekoľko záberov na **rodinné domy vo Svidníku** po druhej svetovej vojne, ktoré boli prevažne pokryté slamenou strechou, aj s ich interiérovým príslušenstvom, napr. studňa, sýpka a pod.

Určite používateľov a návštevníkov knižnice zaujmú uverejnené fotografie z nášho krásneho regiónu, vizuálne aj myšlienkovú sa prostredníctvom fotografických záberov mnohí z nich vrátia do čias minulých, a pre mnohých budú fotografie poznaním minulosti a inšpiráciou pre súčasnosť i budúcnosť. Na záver tohto článku použijem výstižné motto z publikácie Skanzen vo Svidníku : Sprievodca po Národopisnej expozícii v prírode SNM – Múzea ukrajinskej kultúry (autor Miroslav Sopoliga, vydalo Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku v roku 2008), citujem:

„**Môže prísť deň, keď všetko naše zlato nepostačí na to, aby sme vytvorili obraz z minulých čias.**“ (Artur Hazelius).

Emília Kudlová

Použitá literatúra:

Gonda, Milan: Práca s regionálnou literatúrou v ľudových knižniciach / Milan Gonda. Martin : Matica slovenská, 1983.- 86 s.

Sivák, Pavol – Šaláta, Aladár: „Doktor Pribula, armádny generál Svoboda a doktor Machálek“ / Pavol Sivák, Aladár Šaláta. In: Podduklianske novinky.- Roč. 6, č. 21 (2007), s. 10-11.

Sopoliga, Miroslav: Skanzen vo Svidníku=Skansen u Svydnyku : sprievodca po Národopisnej expozícii v prírode SNM - Múzea ukrajinskej kultúry / Miroslav Sopoliga. Svidník : Múzeum ukrajinskej kultúry, 2008.- 126 s.- ISBN 978-80-89392-02-5.

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im **REGIONÁLNE OSOBNOSTI**. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Štefan Hostiňák (Stepan Hostyňak)

ukrajinský básnik na Slovensku, publicista a literárny historik

Narodil sa 20.9.1941 v Zbudskom Rokytove (od r. 1970 Rokytov pri Humennom), okr. Humenné, v robotníckej rodine. Strednú školu vychodil

v Medzilaborciach. Vysokoškolské vzdelanie absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove. Po jej skončení od roku 1964 až do odchodu do dôchodku do r. 2007 pracoval v Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku ako samostatný odborný pracovník na úseku literárnej histórie. Píše poéziu v ukrajinskom jazyku. Štefan

Hostiňák sa svojou básnickou tvorbou zaradil medzi najvýraznejšie zjavy povojnovej literatúry Ukrajincov na Slovensku. Básne začal publikovať v roku 1958. Výber jeho básní bol uverejnený

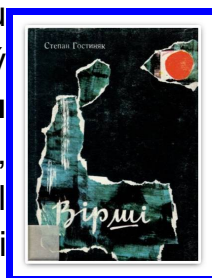
v zborníkoch **Molodi holosy** (Mladé hlasy) v roku 1958 a **Vos'mero** (Ôsmi) v roku 1963. Samostatný

knižný debut s názvom **Proponuju vam svoju dorohu** (Navrhujem vám svoju cestu) vyšiel v r. 1965, ktorým autor dokázal, že do literatúry vstúpil

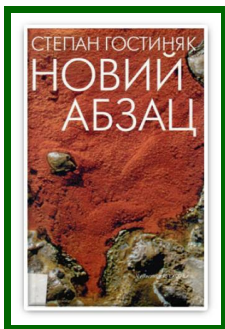
talentovaný básnik. Potom nasledovali zbiery **Lyše** (Len dvomi očami), **Virši**, 1972

zbiere **Buket** (Kytica). Zbiere vyšla v roku 1982, bola ocenená čitateľský úspech získal autor zbiere **oblyččja**, 1986 (Anatómia inej tváre). V nej sú objektom kritiky

rôzne formy malomeštiactva, karierizmu a byrokracie. V zbiere básní **Z istoriji samooborony**, 1989 (Z dejín sebaobranu) venuje autor pozornosť súčasnej rodine,

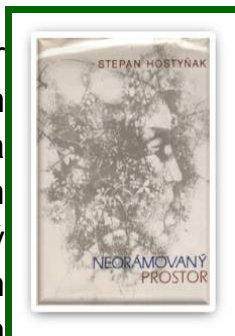
jej existencii a problémom. Pre delegátov a hostí 3. zjazdu Zväzu Rusínov - Ukrajincov na Slovensku v Prešove v r. 1998 vydal knižne báseň **Na bat'kivs'kij zemli ja ridne sterezju** (Na rodičovskej zemi rodné si strážim). V r.

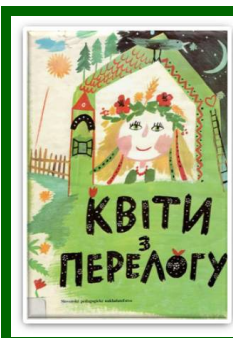
2002 vydal ďalšiu básnickú zbierku pod názvom **Novyj abzac** (Nový odsek). V r. 2005 vyšla jeho ďalšia kniha pod názvom **Viddzerkalennja** (Zrkadlenie) s podnázvom **Iz ščodennyka**. (Z denníka). Je to výber z autorovho denníka z r. 1958-1996, akási autorova sebareflexia siahajúca do

autobiografie, a súčasné. V češtine výber v knižnom vydaní pod názvom **prostor** (v preklade Jaroslava Heveši, 1987). Ukrajinský **samooborony** (Z dejín aj v Užhorode v r. 2007. Štefan

zborníka ukrajinskej poézie, riekaniak, hádaniak, prísloví a porekadiel pre deti pod názvom **Kvity z perelohu** (Kvety z prielohu), zbierky detskej poézie V. Hrendžu-Donského **Teče potik z berežečka** (Teče

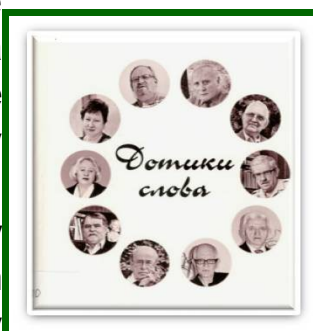
potok dolu briežkom) a zbierky detskej lyriky Marijky Pidhirjanky **Moja stežka** (Môj chodníček). Jeho básne vyšli v preklade aj v českom zborníku **Rano pod Karpatami** (1983) a v slovenskej antológii poézie básnikov ukrajinskej národnosti ČSSR pod názvom **Srdce ako slnce** (1982).

Autorova tvorba je tiež prezentovaná v antológii ukrajinských spisovateľov Slovenska **Pid synimy Beskydami : antolohija**

poeziji ta maloji prozy ukrajins'kych pys'mennykiv Slovaččyny (Pod modrými Beskydami : antológia poézie a krátkej prózy ukrajinských

spisovateľov Slovenska), ktorá vydavateľstve VAT v Užhorode Spolok ukrajinských spisovateľov názvom **Dotyky slova : poetiv Slovaččyny** (Dotyky básnikov Slovenska), v ktorom niekoľkých ukrajinských básnikov

ich básní, rukopisnými ukážkami, medzi ktorými je aj krátky profil Štefana Hostiňáka a ukážky jeho básní s ukážkami jeho rukopisu. Hostiňákové básne sú uverejňované aj v ukrajinských periodikách na Slovensku, ako napr. Nove žyttja, Družno vpered, Duklja. Štefan Hostiňák je básnik, ktorého zaujímajú a inšpirujú rodinné a ľúbostné

motívy, morálno-etické problémy spoločnosti, ale aj motívy prírody a životného prostredia a aktuálne otázky vývoja a smerovania sveta. Jeho poézia je bohatá na metaforu, na nezvyčajné, ale originálne prirovnania. Aj zdanlivo bezvýznamným veciam všedného dňa dokáže dať správne miesto a význam. Patrí k najprekladanejším básnikom v ukrajinskej literatúre na Slovensku, ale aj v celoukrajinskom kontexte. Jeho básne vyšli v anglickom, bieloruskom, bulharskom, chorvátskom, maďarskom, nemeckom, poľskom, ruskom, srbskom, španielskom preklade. Je členom Spolku ukrajinských spisovateľov na Slovensku a členom Zväzu spisovateľov Ukrajiny. Štefan Hostiňák je niekoľkonásobným laureátom literárnej ceny Cena Ivana Franka Slovenského literárneho fondu.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Hostiňák, Štefan

Z istoriji samooborony / Stepan Hostynjak.- Bratislava; Prešov : Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave, oddelenie ukrajinskej literatúry v Prešove, [1989].- 159 s.- ISBN 80-08-00202-6.

Hostiňák, Štefan

Viddzerkalennja : (iz ščodennyka) / Stepan Hostynjak.- Prjašiv : NITECH, 2005.- 283 s.- ISBN 80-89196-05-5.

Kudlová, Emília: Stepan Hostynjak / -OK- In: Kultúrnik.- Roč. II, č. 10 (1996), s. 4.- V rubrike Osobnosti regiónu

Kudlová, Emília

Poznávajme osobnosti nášho regiónu. Stepan Hostynjak, Július Paňko, Ivan Vanat : regionálna výberová bibliografia. / Emília Kudlova, zodpovedný redaktor Kamil Beňko, riaditeľ PK. Svidník : Podduklianska knižnica, 2002. - 78 s. ISBN 80-85147-33-5.

Štefan Hostiňák básnik, literárny vedec [online] [cit.2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.svidnik.sk/stefan-hostinak.html>

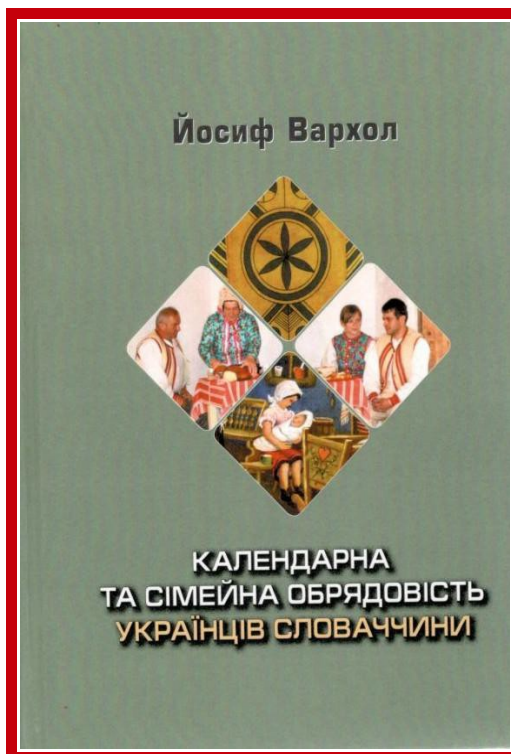

Napísali ste nám

Vyšla monografia Jozefa Varchola Výročné a rodinné obrady Ukrajincov Slovenska.

Pod takýmto názvom v Inštitúte umenia, folkloristiky a etnológie M. T. Ryľskoho Národnej Akadémie Vied Ukrajiny v Kyjeve nedávno vyšla monografia Jozefa Varchola, dlhoročného pracovníka SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku (**Josyf Varchol: Kalendarna ta simejna obrjadovist' ukrajinciv Slovaččyny. Holovnyj redaktor Hanna Skrypnyk, IMFE M. T. Ryľskoho NAN Ukrajiny, Kyjiv 2019, 268 s.**).

Práca je napísaná na základe dlhoročných folklórno-etnografických výskumov vo viac ako 200 lokalitách severovýchodného Slovenska, ktoré spolu s Nadeždou Varcholovou (Varjanovou) sa konali v priebehu rokov 1973-2011 v rámci vedecko-výskumnej činnosti Slovenského národného múzea - Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku.

Okrem mnohých terénnych zápisov, získaných autorom, pri napísaní tejto práce boli použité aj múzejné archívne materiály a materiály uverejnené v miestnej ukrajinskej periodickej tlače (noviny Nove žytt'a, časopisy Družno vpered a Dukľa) ako aj z iných literárnych prameňov.

Publikácia obsahuje **ÚVOD**, v ktorom je ocharakterizovaná rozsiahla báza prameňov a historiografia výskumu tejto témy, **VÝROČNÉ OBYČAJE** - boli jedným z prostriedkov kontaktu človeka s prírodou, reglementovali pracovný rok roľníka od začiatku až po koniec dôležitých poľnohospodárskych prác počas ročných období. Príprava a priebeh výročných sviatkov (*Svjatyj večir, Rizdvo, Vodochrešči, Hrimnyci, Fedorovycja, Velykdeň, Rusaľa, Jana – sobitky, Andrij, Mykola, Sava, Varvara...*) bola spätá s obradovou stravou s

magickými úkonmi a pod. Na transformáciu výročných obyčajov vplývali liturgické cykly pravoslávnej a gréckokatolíckej cirkvi, ktoré zohrávali významnú úlohu v duchovnom živote Rusínov-Ukrajincov na Slovensku; **RODINNÉ OBYČAJE** - obsahujú najdôležitejšie etapy v živote človeka: narodenie dieťaťa, dospievanie, svadbu, pohreb, čiže predstavujú systém sviatkov, obradov a rituálov, ktorými sa vyznačujú najväznejšie životné udalosti človeka od narodenia po smrť. Obidve kapitoly sú obohatené bohatým folklórnym materiálom: novoročným vinšovaním, lyrickými a obradovými piesňami, paremiológiou atď.; **TRADIČNÉ MLÁDEŽNÍCKE HRY** – hry na priadkach, na ktorých mládež, okrem rôznych hier a zábav, vykonávala rozmanité obradové úkony; nočné hry pri nebožtíkovi tzv. „lopatky“, svojim charakterom a obsahom sú veľmi archaické. Cieľom týchto hier – autentických terénnych zápisov bolo rozveseliť dušu mŕtveho, ktorá podľa ľudovej viery žila v dome až do uloženia tela do hrobu a mohla pozitívne alebo negatívne ovplyvniť osud pozostalých.

V závere knihy sú podané **POUŽITÉ PRAMENE A LITERATÚRA**, týkajúce sa skúmanej problematiky. Publikáciu dopĺňa starostlivo vybraný ilustračný materiál – unikátne dobové čierno-biele fotografie, získané počas expedičných výskumov.

Cenná je aj dôkladná, precízna pasportizácia každého, aj tohto najkratšieho terénneho zápisu, kde je uvedené kedy, v akej lokalite a od koho je zapísaná informácia.

Publikácia vyšla v tvrdom obale so zdarnou, peknou a prítlačlivou umelecko-grafickou úpravou. Kniha Jozefa Varchola Kalendarna ta simejna obrjadovist' ukrajinciv Slovaččyny (Výročné a rodinné obrady Ukrajincov Slovenska) obohatí neobyčajnú klenotnicu ľudovej duchovnej kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska.

N. V.

Medová baba v pozadí Tlejúceho slnka

V piatok **14. júna 2019** sa v rámci 65. Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov na Slovensku konala v Podduklianskej knižnici vo Svidníku beseda so slovenským spisovateľom a publicistom **Dušanom Mikolajom**, ktorého život a tvorbu predstavil prítomným predseda Spolku ukrajinských spisovateľov na Slovensku Ivan Jackanin. D. Mikolaj sa narodil v roku 1948 v Lodne na Kysuciach, po maturite v Kysuckom Novom meste študoval slovenčinu a angličtinu na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Po ukončení štúdia pracoval ako novinár v rôznych periodikách. Debutoval novelou *Také korene* (1979), v ktorej umeleckým prejavom vyjadril lásku k rodnému kraju. Aj zbierka poviedok *Kone* (1981) je

inšpirovaná rodným krajom a ľuďmi, žijúcimi v ňom. Prozaik postupne speje k žánru dokumentárnej prózy, a tak v r. 1990 zákonite uzrela svetlo sveta jeho kniha o slovenskom básnikovi Jánovi Brodskom Stanem sa básnikom; nasleduje Odrôtovaný svet Karola Guleju (2008), v ktorom autor umelecky obnovuje tradičné remeslo na Kysuciach – drotárstvo; v ďalšej knihe Belo Kapolka Citlivá Tatranská žula zachytil život legendárneho horolezca, nosiča a chatára Bela Kapolku (2015), ktorého osobne poznal.

Významnú úlohu v tvorbe Dušana Mikolaja zohráva téma umenia a samotného umelca. Patrí k nim umelecko-dokumentárna životopisná próza o slovenskom maliarovi Milošovi Alexandrovi Bazovskom Tlejúce slnko (1994). Majstri štetca (2002) - predstavuje výtvarné umenie na Slovensku od Majstra Pavla z Levoče po Júliusa Jakobyho. D. Mikolaj Svidničanom sa zdôveril, čo ho viedlo k napísaniu diela o Milošovi Alexandrovi Bazovskému, zakladateľovi slovenskej moderny. Samotný autor k tvorbe Bazovského má veľmi blízko, už aj preto, že maliar sa vo svojej tvorbe inšpiroval dedinskými motívami. Aj jeho fascinujú opustené usadlosti, siluety dedinských kostolíkov, zvoníc a .... zabudnuté senníky. To všetko je ovinuté smútkom, bolesťou a nostalgiou. Lebo ako sám maliar vravel, „sú to smútky našich osudov... hľadám vo svojich obrazoch dušu motívu, nie interiér a nie povrch“. A takáto nezvyčajná baladickosť vanie z celej beletrizovanej knihy D. Mikolaja o Bazovskom. Ďalší slovenský prozaik Ján Johanides takto ocharakterizoval jedno z Bazovského diel: „Domček a strom. Nič viac. Ale keď sa pozriete na ten domček a strom lepšie, zistíte, že to nie je ani domček, ani strom, ale namaľovaná tieseň... Neuveriteľná tieseň“.

Podobná téma sa nachádza aj v ďalšej autorovej zbierke poviedok o umelcoch z rôznych malebných miest Slovenska Medová baba (2006). V jednej z poviedok s takým istým názvom autor „preniká do časovej osi, odkiaľ sa prelína harmonické spojenie minulého so súčasným a súčasného s budúcim“. Bratislavský sochár Marek Žitňan vyhral konkurz na monumentálnu sochu Medovej baby. Má to byť prejav úcty Žofii Maťašovskej, jednoduchej žene, ktorá sa do Polonín v okolí Novej Sedlice v roku 1928 presťahovala z Poľska a celý svoj život sa venovala včelárstvu. Jej kvalitný lesný med z 80-tich úľov ju preslávil široko-daleko, jej produkty sa vozili do Budapešti, Pardubíc, Kolína...

Dušan Mikolaj sa vžil do tvorivého procesu sochára a zobrazil „večné muky tvorby, ten vymyslený, chaotický, nepredvídavý proces, ktorý je schopný pohltiť pocit skutočnosti, času, odomykajúc všetko racionálne“ v poviedke Medová baba, ktorú pre sériu Medzi Karpatmi a Tatrami do ukrajinčiny preložil Ivan Jackanin (Užhorod, TIMPANI, 2018). Úryvok z Medovej baby v Podduklianskej knižnici zaznel v podaní recitátorky Evelíny Hvaťovej z Rešova.

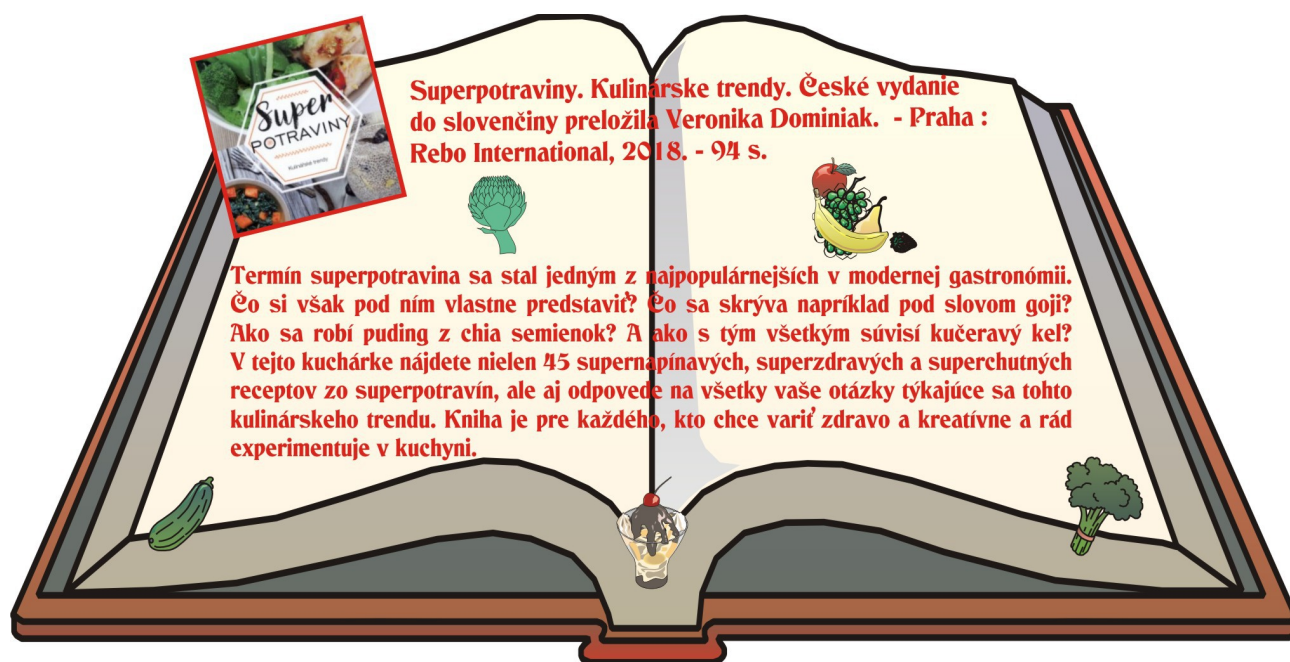
Na záver zacitujeme slová ukrajinského literárneho kritika Mykolu Zymomrju, uverejnené v tejto sérii: „Nech svedomitý čitateľ sa pritulí k písanému slovu Dušana Mikolaja a buďme si istí, že sa obohatí múdрым slovom slovenského prozaika“.

Nadežda Varcholová

Police plné kníh

Knižné novinky

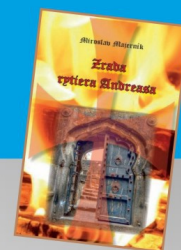
SLAVKOVSKÁ, Katarína - VARGA, František
Príbehy prasiatka Fuľka. Rozprávky na dobrú noc
ilustrované deťmi. - Prešov : Prešovská tlačiareň, 2018. - 75 s.

Kniha pre deti predškolského až mladšieho školského veku. Obsahuje jedenásť rozprávok o malom zvedavom, a niekedy i trochu nezbednom prasiatku. Prirodzeným náprotivkom rozprávkových príbehov je dvanásť básnických textov, adresovaných dieťaťu, dokresľujúcich a umocňujúcich zážitok malého čitateľa z rozprávania. Publikácia je ilustrovaná kresbami žiakov základnej školy, ku knihe je priložené CD s kompletnou zvukovou stopou jej obsahu.

MAJERNÍK, Miroslav

Zrada rytiera Andreeasa. - Stropkov : Miroslav Majerník, 2019. - 251 s.

Autor v cykle piatich beletrizovaných dobrodružných príbehov, na základe menej známych skutočných historických udalostí, podáva plastický obraz o živote svojich hrdinov, mocných a bohatých, chudobných i bezvýznamných, ktorí ovplyvnili beh dejín na terajšom východnom Slovensku v období od 15. do začiatku 20. storočia. Je to pohodové čítanie pre všetky vekové kategórie. Deje príbehov majú historický základ a odvíjajú sa od skutočných udalostí, ktoré sa odohrávali v malom mestečku, jeho mocnom kamennom hrade a v podhradí, na terajšom severovýchode Slovenska. Autorovi sa podarilo vystihnúť dobové reálie, v ktorých dominuje spojenectvo ľudí veriacich v dobro, česťnosť a zmysel pre povinnosť, ale nevyhýba sa ani takým zákernostiam, ako je podlosť, zrada a vražda, ktoré v boji o moc a bohatstvo platia, žiaľ, aj v súčasnej spoločnosti.

Úžasné stroje: veľké rozkladacie strany plné faktov. - Ostrava : Bookmedia, 2018.

**Koľko meria najdlhší vlak na svete?
Ktoré lietadlo letí rýchlejšie ako zvuk?
Ako vlastne fungujú rakety?**

Začnite odhaľovať tajomstvá a získajte odpovede na tieto otázky a oveľa viac v tejto skvelej knihe plnej faktov. Táto kniha sa ľahko rozkladá, obsahuje neuveriteľné obrázky a je ideálna pre malé dlane a zvedavé mysle.

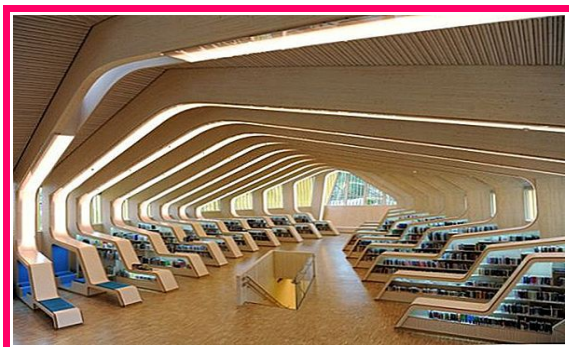
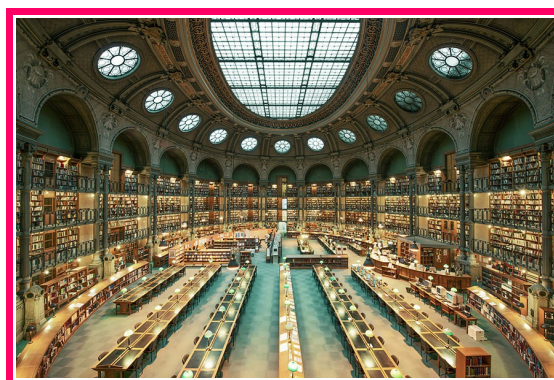
Nadežda Mičáková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **plagát** /hol., nem./ jednolistová výtvarne spracovaná tlač alebo kresba s informačným, propagačným alebo reklamným charakterom
- ◆ **plagiát** /lat./ napodobenina, kópia pôvodiny, knihy, diela, vydávaná za originál
- ◆ **plagiátorstvo** /lat./ privlastnenie si cudzej práce, alebo literárneho, či vedeckého diela; uverejnenie práce iného autora pod vlastným menom
- ◆ **poéma** /lat./ lit. rozsiahlejšia lyrickoepická báseň (básnická poviedka), ktorá nahradila v modernej poézii epos
- ◆ **poeta** /lat./ kniž. básnik
- ◆ **poetika** /lat./ náuka o slovesnom umení, o jeho žánroch, formách a prostriedkoch; spôsob umeleckej tvorby autora, umelecká prax
- ◆ **poézia** /lat./ veršovaná básnická tvorba; básnické dielo; básne; umelecká literatúra (okrem prózy a drámy)
- ◆ **pointa** /franc./ stručné záverečné vyvrcholenie myšlienky (napr. v básni); vtipné vyústenie (rozprávania, príbehu a pod.)
- ◆ **polemika** /grec./ útočná bojová reč (alebo článok) napádajúca názory protivníka; ostrá, kritická výmena názorov
- ◆ **polygrafia** /gréc./ výrobný odbor zahrnujúci všetky druhy tlačiarenských techník
- ◆ **posthumum** /lat./ dielo vydané po smrti autora; posmrtné dielo
- ◆ **prémiovka** /lat./ slang. prémiová kniha

Nádherné knižnice z rôznych kútov sveta

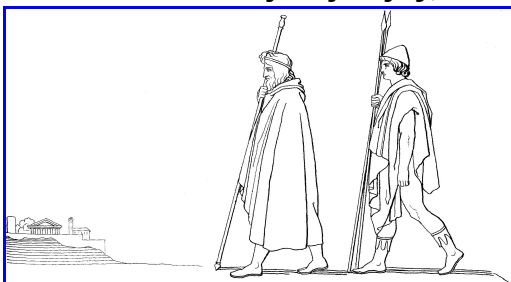
Zdroj: <http://www.doba.sk/2015/01/12/25-nadhernych-kniznic-z-roznych-kutov-sveta/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

MENTOR

Mentor – priateľ kráľa Odyssea a vychovávateľ jeho syna Télémachu. Keď Odysseus odchádzal do trójskej vojny, zveril mu do výchovy mladého Télémachu. Mentor plnil

svoju úlohu zodpovedne a s úspechom. Bol múdry a rozvážny, vždy dbal na Odysseove i Télémachove záujmy a Télémachos ho poslúchal ako otca. Získal si u neho takú vážnosť a dôveru, že keď bohyňa Aténa chcela dačo Télémachovi poradiť, brávala si na seba Mentorovu podobu.

Mentorovo meno dodnes žije: označuje sa ním poučovateľ, kárateľ, mravokárca. Pravda, v ironickom či priam hanlivom zmysle, aký Mentorovi v Homérovej Odysei nikdy neprislúchal.

MORFEUS

Morfeus – syn boha spánku Hypna, boh snov. Vedel vziať na seba podobu hocakého človeka a zjavoval sa ľuďom v spánku, keď ich ovládol jeho otec Hypnos. Svoju vlastnú podobu mal len vtedy, keď odpočíval. Gréci a Rimania si ho predstavovali ako štíhleho mladíka, spravidla s malými krídlami na sluchách.

obrázky na: [https://sk.wikipedia.org/wiki/Mentor_\(syn_Alkima\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Mentor_(syn_Alkima))

Bohyňa Aténa v podobe Mentora vedie Télémachu, ilustrácia: John Flaxman (1755–1826)

<https://designremont.net/womanadvice2-ru/boh-spanku-v-greckej-mytologii/>

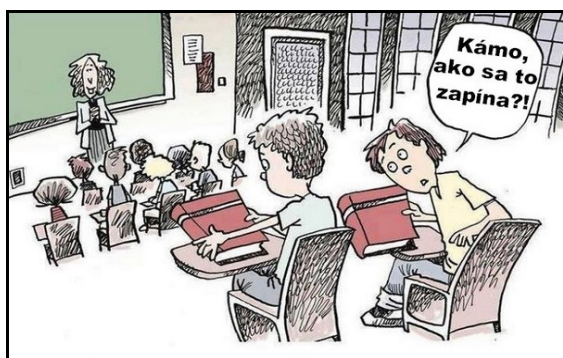
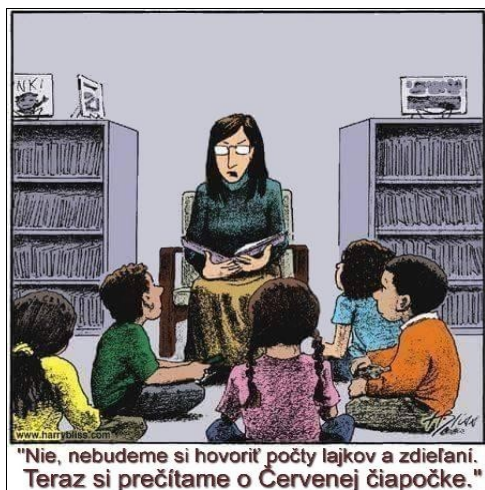
Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia.*

Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Zo sveta kníh

Zdroj: <https://lepsiden.sk/vtipy-o-knihach-kreslene/>

V knižnici:

- Prosím si niečo na čítanie.
- Niečo ľahšie?"
- Netreba, som tu autom.

- Vidím, že máte veľmi bohatú a pestrú knižnicu.
- V celom vašom byte som však nevidel jediný obraz!
- Prosím vás, kto vám dnes požičia obraz?!

V knižnici sa pýta knihovnička muža, ktorý prehliada regály:

- Môžem vám pomôcť. Čo hľadáte?
- Hľadám knihu Muž vládca žien.
- Tak to musíte ísť do vedľajšieho oddelenia, tam sú rozprávkové knihy.

- Čo si dostal pod stromček?
- Kyticu od Erbena.
- A od ostatných?

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

2		9				6		
	4		8	7			1	2
8				1	9		4	
	3		7			8		1
	6	5			8		3	
1				3				7
			6	5		7		9
6		4					2	
	8		3		1	4	5	

9	5				7	2		
		2				7		
7		1				4		
				6	4	1	2	
		5	2					3
	9		3		1			6
4	1	9						
	3							1
5						9		

**Podduklianský knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Nadežda Mičáková**